

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHVATAL:
Oradea, Piața M. Viteazul
(Nagypiac-tér) 11/a.
Telefon: 6-70

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre 250 Lei, félévre
130 lei, negyedévre 65 lei. Külföldön
2 Dollár, Kc. 75, P. 12, S. 19. Din. 120

Egy főrabbi meghurcolása

Egész Erdély közvéleménye megdöbbenéssel értesült arról a példátlan támadásról, melyben Glasner Akiba cluji főrabbinak része volt a közeli napokban. Szomorodottan kell konstatálnunk, hogy az erdélyi zsidó közélet már oly szélsőségekre mutat példát, mely minden igaz zsidónak csak fájdalmat, keserűséget és kiábrándulást okozhat. Az a harc, melyről föbbizben megemlékezünk, ugyszólván kipusztíthatatlan rákfenéje az erdélyi zsidóságnak és ennek az életre való zsidóságnak olyan baja, melytől okvetlenül és minél hamarabb szabadulnia kell.

Erdély nagyobb hitközségeiben, főképpen a szatmáriban és kolozsváriban, oly elkeseredett hitközségi ellentét dul, hogy az végül most egy tekintélyes főrabbi meghurcoltatásában kulminált. Kétségbeesetten kell felkiáltanunk a fájdalomtól és elkeseredettségtől, hogy a hitközségi pártpolitika szenvedélye már oly fékevesztetté vált, hogy nem kimél papi palástot sem s nem gondol a környező népek gunyos hahotájára sem, hanem néhány család szereplési vágya, álvallásossága és bajcsinálása a zsidó méltóság és tekintély sárbatiprását eredményezi.

De mi ezáltal nem annak a néhány félrevezetett embernek tudjuk be a szegényt, még kevésbé a hatósági közegeknek, hanem kizárólag annak a szellemnek, mely Besztercéről indul ki. Az a destrukció, az a hihetetlen lelkiismeretlenség, komizság és mindenkeresztülgácsolás, melynek spiritus rektora a központi iroda, mielőbb el kell pusztuljon az erdélyi zsidó közéletből. Nem szabad egy pillanatig sem tovább várni, hogy papi palástba burkolt megromlási szellem, végleg tönkregye ennek a jobbsorsra érdemes erdélyi zsidóságnak jövőjét, tekintélyét és presztizsét. A mi baj, rossz és szerencsétlenség érte ezekben az utóbbi években az erdélyi zsidóság nagy és kisebb hitközségeinek zömét, azt kizárólag a besztercei irodának köszönheti. Hát ilyen gyáva, ilyen degenerált, ilyen imbecillitással megvert ez az erdélyi orthodoxia, hogy egyesek úgy táncolhatnak rajta ahogy akarnak? Hogy üzleti érdekeikért, főrabbiakat a börtön fenekére juttathatnak? Hát az orthodoxia bolsevizmusa már börtönt is hozhat az egyik legtekintélyesebb erdélyi

főrabbinak? Hát a „mószorolás“ erény lett itt, ez a bűnök legrettenetesebbje, melyért istennek tetsző cselekedet Jomkipurkor is agyonütni az árulót. Hát már ez is harci eszköz kezd lenni?

Jól tudjuk, hogy a legutóbb Besztercén megtartott országos választmányi ülésen a nagykarolyi főrabbi is élesen kikelt azon módszer ellen, ahogy az „Iroda“ tönkre akarja tenni az erdélyi nagy zsidó hitközségeket és kijelentette, hogy nincs a besztercei rabbiban „nicec Jisrael“ (zsidó érzés).

Arcunk pirul és kezünk ökölbe szorul, mikor ezt látjuk és innen kiálljuk az egész erdélyi zsidó közvélemény felé, hogy le kell rázni ezt a nyögőt, ezt a szegényt a zsidóság testéről. El kell pusztítani az árulkodók, a megromlók, az üzleti érdekért mindent feláldozók csoportját a zsidó közélet testéről. Az igazságos Isten bizonyára meg fogja „jutalmazni“ istenkáromló és a zsidóságra szegényt hozó azon cselekedeteket, mely a legutóbbi eseményben kulminált.

Belső láznak és forradalmi törekvésnek kell lábrakapni a zsidóságban, hogy lerázza a besztercei klikket, a zsidóság amugy is beteg testéről.

Ami pedig a hatóságokat illeti, hát éppen most kezdődött meg, a purifikálás munkája? Ezért ül össze a tartományi vezető-

ség, hogy meghurcolja Erdély egyik legnagyobb hitközségének főrabbiját? Ide figyelj vén Európa! Ilyen tiszta erkölcs uralkodik nálunk! Tíz esztendeje az első eset, mikor egy tisztviselőnek pénzt ajánlottak fel és az most sem fogadta el. Nem fogadta el, mert ő puritán, mert itt nem létezik vesztegetés. Bár ezáltal szó sem volt vesztegetésről, csak költségelölegezésről.

De hát igaz van a hatóságnak. Ha ilyen aljas gondolat megfogamzhat zsidó agyban, hogy főrabbiját a börtönbe juttassa, akkor igazuk van, ha ehhez segédkezést nyújtanak. Minél jobban kompromittálni a zsidót, minél jobban megszégyeníteni, pláne ha ehhez a zsidók nyújtlják a segítséget. Jól teszik! És ha ezekután nevetnek rajtuk és kiköpnek előttük, azért Isten és ember előtt azok feleljenek, kik ezt kitervezték és minden bajnak és nyomoruságnak okozói.

De szünnék meg végre az áldatlan testvérharc és aki ennek utjában áll, azzal szemben érvényesíteni kell azt a parancsot, mely előírja, hogy mi a sorsa egy árulónak!

Erdélyi zsidók mindannyian szégyeljék magukat és piruljunk, amiért ez megtörténhetett és szégyeljük magunkat, hogy nem csap le öklünk a bűnösökre, hogy nem háborog fel igaz lelkiismeretünk a gazokkal szemben. Legyen végre nyugalma és becsülése annak a zsidóságnak, mely gazdaságilag végsőt vonaglik és keservesen küzd mindennapi betevő falatjáért!

A kolozsvári orthodox zsidóság szimpatia tüntetést rendezett Glasner Akiba főrabbi mellett

Cluj-Kolozsvár, február 24. Vasárnap délelőtre volt egybehíva a kolozsvári Chevra Kadisa rendes évi közgyűlése. Mielőtt az ülés megkezdődött volna, szokatlanul izgalmas hangon tárgyalták Glasner Akiba főrabbival történt igazságtalanságot.

Adler elnök beszédét következőképpen kezdte:

— Mindnyájan az utolsó 48 óra izgalmainak hatása alatt állunk. Szeretett főrabbinak meghurcoltatása mindnyájunkon mély lelki sebeket ütött. Tudjuk jól, hogy tíz év óta hitközségünk lekipásztora milyen hősi küzdelmeket folytat ennek a hitközségnek igazsága, erkölce és lélfentartása érdekében.

Az elnök indítványozza, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy mindenben segít-

ségére lesz lekipásztorának és továbbá harcai során vállalva fog vele együtt küzdeni a hitközség igazáért.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el az elnöki indítványt.

Dr. Pollák Sándor napirend előtti felszólalásában a történetekért a szefárd-csoportot teszi felelőssé. Vádolja mindazokat, akik minősíthetetlen ténykedésükkel szegényt hoztak a hitközségre. Indítványozza: mondja ki a közgyűlés nem tárgyalja a napirendet.

Rosenzweig Emánuel izgalott hangon jelenti ki, hogy mindaddig, amíg itt látja az „árulókat“, a közgyűlés nem tarthatja meg nyugalma. Csatlakozik Pollák Sándor indítványához.

Rimóczi Jakab higgadságot kér a Chevra tagjaitól.

HÖFER gyermek hintőpor — lila dobozban — nélkülözhetetlen a csecsemőknél

Hellmann Miksa, a szefardok vezetője, arra kéri a Chevre tagjait, hogy a hitközségi politikát tartsák távol a Chevre Kadisától.

Glanz Jakab előadja, hogy bizonyítékai vannak arra, hogy a szefárd csoport tudott a „beugratásról” és alkalmas időben majd nyilvánosságra is hozza bizonyítékait.

Nagyfaludi Nándor javasolja, hogy ez a közgyűlés legyen demonstráció Glasner Akiba főrabbi mellett. Az indítványt elfogadják.

Dr. Pollák Sándor a zárszó jogán határozati javaslatot terjeszt be, amely követeli:

1. A közgyűlés fejezze ki felháborodását a főrabbi és hitközségi tisztviselők meghurcoltatása fölött.

2. Törhetetlenül ragaszkodik a főrabbihoz és

3. A napirend többi pontjait a botrányos eset miatt nem tárgyalja.

A javaslat elfogadása után dr. Pollák Sándor felkéri a jelenlévőket, hogy rendezzenek néma tüntetést az izgalmaktól ágyanak dőlt főrabbi ablaka előtt. A közgyűlés elfogadta a javaslatot és csendben és méltóságtelejesen felvonult Glasner főrabbi lakása elé. Éppen akkor érkezett oda Fischer Sándor, a nagyhirű gyulafehérvári főrabbi. A meleg főrabbi odahozták az ablakhoz, hogy lássa azt a meleg tüntető részvételt, amely megnyilvánult mellette. Glasner Akiba főrabbi a megindulástól nem tudott szóhoz jutni, némán fogott kezét Fischer Sándor főrabbiával és a Chevre vezetőivel.

Tárgyalás után

Vasárnap délelőtt hitsorsosaim meleg szeretettel vették körül főrabbinkat, Glasner Akibát s ebből a szívből fakadó szeretetből nekem, a védőnek is juttattak. Fájdalmas resignációval fogadtam az üdvözléseket s azt mondtam: ime ilyenek a zsidóság örömei. Mennyi megaláztatás, — mennyi rosszindulat, — mennyi gyűlölet vesz körül minket mindennapi életküzdelmünkben s nekünk már az is örömszámba megy, hogy nem ért minket nagyobb csapás.

Reá akarok azonban mutatni e helyen arra, hogy minő bűnös mulasztás terheli az Orthodox Központi Irodát atekintében, hogy nem látta be soha, vagy nem meri nyíltan beismerni, hogy nem tud semmit sem tenni a hitközségek jogi helyzetének alkotmányos uton leendő biztosítására. Egyenesen lealázó és szégyenteljes az izraelita hitközségek jogi helyzete. A Vlăd-féle kultusz törvény nem lépett életbe, mert a regulament még nincs készen. De hogy végre elkészüljön ez a Regulament, hogy ebben a Regulamentben félremagyarázást nem tűrő módon meg legyenek védve autonóm jogaink, erre senki egyetlen lépést sem tett. Hanem tíz év óta tűrjük, hogy minden egyes hitközségben belső harcok dülnek, hogy intézményeink a súlyos gazdasági válságok folytán egyre jobban sorvadnak és sehol egy elhatározó, komoly lépés, hogy ennek a chaosnak véget vethessünk. A Központi Iroda feladata lett volna békét teremteni a hitközségek belviszálya terén már, amint azt a Szervezeti Szabályzat 13. § előírta. Ezzel szemben tényként kell megállapítsuk, hogy már annyira lejáratia a tekintélyét is az egyes hitközségek előtt, hogy nem lehet hozzá fordulni, de nem is érdemes kikérni sem a tanácsát, — mert nincs önálló véleménye, — a szefárd csoportok annyira terror alatt tartják, hogy le kell mondjunk véglegesen arról, hogy mint tényező a jövőben számba vehessük.

Mi tehát a teendő? Hol kezdjük meg a munkát a hitközségek jogállásának alkotmányos rendezése végett?

Szerény véleményem szerint, az erdélyi nagy hitközségek meg kell teremtsék a Hitközségek Egyesületét. A regáti hitközségekhez hasonlóan és annak mintájára. Ennek a jogi személyiségét kell elismertetni kormányhatóságilag s akkor a

MEGNYILT KÖNIG nőikalap-szalonia

(Sas-passage főbejárata)
Állandó modellújdonások!

Cimre ügyelni!
Szolid árak!

Központi Iroda eo ipso megszűnik. A Hitközségek Egyesülete kell elvégezze azt a szervezeti munkát, amit eddig nem végzett az Iroda. Mihelyt a vallásügyi kormány azt fogja látni, hogy a különböző országrészek, tartományok nagy hitközségei az alkotmány törvény keretei között igyekeznek a szervezeti törvényt egységes alapon helyezni és a kormány ellenőrzési jogát biztosítani, akkor megszűnik ez a chaos, mert akkor nem lehet többé permisekkel dolgozni, ilyeneket kikönyörögni, megvásárolni, rendeleteket és ellenrendeleteket kivágni, hanem lesz egy törvényes alap, — annak a hitközség jogi helyzetét — befelé és kifelé egyaránt szabályozta. Aki pedig törvénytelen módon ezt az alapot támadni merészeli, ama könyörtelen módon le kell csapni. A keresztény egyházak hierarchikus szervezete és törvényesen körülírt jogi helyzete adja működésük szilárd alapját és hívők áldozatkészsége, papjaiknak heroikus önzetlensége tölti meg tartalommal az egyházak működését. Ott is fel-felüti fejét a belső háboruszkodás, de a jogi helyzet biztonsága erőt ad ezen káros törekvések elnyomására.

Jól tudom az ellenvetést, hogy nálunk — sajnos — nincs egyházi felsőbbség. Nincs hierarchiánk. De miért ne alkossunk mi egy ilyen hierarchikus szervezetet, mely a presbiteriumok módjára az összes gazdasági, kulturális és szociális kérdéseinkben mint végső fórum döntsön. A vallásügyi miniszterium szívesen veszi, ha a hitközségeknek lenne egy ilyen szervezetük, amely egyrészt közvetítő szerepet vinne közte és a hitközségek között, másrészt véglegesen eldöntené ezeket a vitákat, amiket ma a világi hatóságok döntenek el kényük-kedvük szerint.

Ugy érzem, tenni kell valamit a hitközségek megmentése végett. Nem lehet eltérni ezeket a bomlasztó jelenségeket. Egy-nehány kiváló példát is mutathatok. Naszódon a hitközségi elnök elrendelte a kultuszadóknak közadók módjára való behajtását. A tartományi igazgatóság kiad erre egy felfüggesztő rendeletet. Minő alapon, minő jogcímen avatkozik bele ebbe a tartományi igazgatóság? Szerencsére a hitközség elnökének több esze volt és nem respektálta a felfüggesztést.

Clujott a kultuszminiszter és a belügyminiszter rendeletét a tartományi igazgatóság végrehajtás végett kiadja a rendőr-nyeszlurának és a szomorú hírnévre vergődött Clonja inspektor felszap egyházi-jogi védőnek a szefardok mellett és nem hajtja végre a rendeleteket és nekünk tűrnünk kell, hogy minket lopnak és rabolnak.

Hunyadon már folyik évek óta annak az eldöntése, ki is a rabbi állás igazi betöltője.

Igy megy ez végig, — sehol egy biztos jogalap, — sehol egy alkotmányosan tisztázott jogi helyzet s ez a chaos elpusztít mindent.

Ezért mondom, — szomorú öröm a zsidóság öröme, — mert nem a lelkek játékos kedve robbantja ki, hanem az a megkönnyebülés, hogy nem történt nagyobb szerencsétlenség.

Cluj.

Dr. KLEIN MIKSA
ügyvéd.

Vallásos cionisták blokkja a kisenevi hitközségben.

Kisenevből jelentik: A kisenevi hitközség vallásos cionistái tanácskozásra gyűtek össze Zilrsohn főrabbi lakásán és megalakították az orthodox cionisták blokkját a hitközségben. Hosszas vita után a hitközség érdekei hathatós védelmének és egysége megóvásának biztosítására, a blokkot nélkülözhetetlennek mondták ki.

— Filadelfia: Az itteni Aggok Házában meghalt Glücksmann Izsák, ki 120 éves volt. Glücksmann 1811-ben született Romániában, I. Napoleon idejében. Filadelfiába csak 1903 óta lakott.

Megnyilt

az ארמון כשר

FARKAS-féle modernül berendezett buffet, hol naponta friss ételek, vaj, túró, füstölt hús, lésztanemű, cukorka, déligyümölcs és befőlték ízletesen kiállítva kaphatók.

Oradea, Szt. László-tér 2. (Cziller mellett)

CLUJI MENTŐSORSJEGYEK VI. huzása március 1-én.

Csakis készpénznyeremények, melyek nyerőnek azonnal kifizetnek. Sorsjegyek összes huzásokra április 1-ig érvényesek, akkor huzzák az

egymillió főnyereményt is.

Oradeai főbizomános: Union Bank, ahol sorsjegyek állandóan 100 leiert kaphatók.

A „HELGA” tejüzem

értesíti az orth. izr. hitközség tagjait, hogy az ארמון כשר tej árusítását megkezdte. Tájékoztatásul közöljük, hogy az orth. kóser tej osztályunk vezetője, Ratzersdorf Frigyesné úrnő és a szerződéses vidéki termelő gazdáink istállóiban ugyancsak megbízható orth. kóser felügyelőink ellenőrzik a fejést.

Kiváló minőségű pasztörizált orth. kóser tejünket t. fogyasztóinknak hygienikusan kezelt és lezárt palackokban már 1/2 litertől kezdve

literenként 9 lejért mindennap frissen házhoz szállítjuk.

Tegyen egy próbarendelést levelezőlapon vagy telefon útján, kóstolja egyszer meg tejünket az Ön soha többé nem fog más tejet fogyasztani.

„HELGA”

BIHARMEGYEI TEJGAZDASÁGI ÜZEM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Oradea, Cheful Crișului (Körös-oldal) 272.

TELEFON: 2.

Ami még nem volt Romániában, de hiányzott

A szatmári vágóhidon akadályokat gördítenek a rituális vágatás elé

Van néhány külföldi állam, hol az embereket minden szívfájdalom nélkül küldötték milliószámra a vágóhidra, de az állatokat imádják és nem engedik meg, hogy éles késsel öljk le őket, melyet ezernyi tudós fájdalommentesnek nyilvánított, hanem a letaglózás mellett döntött és vágatási tilalmat rendelt el a zsidók számára. Így a németországi Thüringiában, Norvégiában és még néhány helyén e „művelt és kulturált” Európában.

Romániában, minden antiszemitizmus dacára, ez nem volt napirenden. De mi nem maradhatunk el a nyugati államoktól. A kezdeményezés örök babérja dr. Marcu Stefan satumarei állatorvosé, kinek szintén a taglózásért eped a szive, pláne ha tudja, hogy ezzel a sokezerényi szatmári zsidón is taglóz egyet. Igaza van a vajszivű állatorvosnak, nem fáj neki semmi egyéb, nincs itt már semmi baj, csak a marhákért fáj a szív, csak azok könnyű halála fekszik itt az illetékesek szívéen.

Panaszos levelet kaptunk Szatmárról, melyet alant közlünk, hogy a dicsőség jogát soha senki el ne vitassa Szatmár városának derék állatorvosától: dr. Marcu Stefanról.

Ime a levél:

„Népünk” tek. Szerkesztőségének
Oradea.

„Valószínűnek tartom, hogy Önök informálva vannak az itteni közvágóhidi ostromokról, melyek napról-napra történnek dr. Marcu Stefan vágóhidi állatorvos és a helybeli mészárosok között. Mindezeket felülmulja folyó hó 11-ének nem mindennapi eseménye.

Az itteni zsidó mészárosok télen szerda délutáni vágással szokták ellátni a hitközség tagjait a szombati hús szükségletével.

Ezen napon is, mint minden más nap, délután 2 órakor megtörtént az élőállat megvizsgálása, miután a levágandó marhákat a vágóhidra bevezették s szokás szerint ledűtötték, várták a hitközségi

metsző (sakter) rituális előírás szerinti vágását. Megjelent dr. Marcu Stefan állatorvos úr és szigorúan kijelentette, csak azon esetben engedélyezi a metszők vágását, ha előzőleg a marhát taglóval fejbeütik. Mivel a zsidó vallás kimondottan tréflinek tartja az ilyen húst, természetesen a mészárosok nem voltak hajlandók parancsának eleget tenni és kénytelenek voltak a ledűtött és lekötött marhákat felszabadítani. A metszők pedig nyomban eltávoztak a vágóhidról.

Mészárosokból álló delegáció egyetemesen felkereste Ferenc Ágoston polgármestert jogorvoslásért, ami eredménnyel járt, de mindhiába, mert időközben az állatorvos úrnak letelt a hivatalos órája és a vágást nem engedélyezte s így a szatmári hitközség szombatja teljesen hús nélkül maradt.

Már az állatorvos úr előzőleg is többször antiszemita magafartást tanúsított és most véglegesen be akarta vezetni Szatmáron a rituális vágatás tilalmát.

Nagyon szépen kérem az igen tisztelt Szerkesztő urat, a szatmári zsidóság érdekében, hogy azt b. lapjukban közölni sziveskedjék, hogy az illetékesek is tudomást szerezzenek róla.

telt Szerkesztő urat, a szatmári zsidóság érdekében, hogy azt b. lapjukban közölni sziveskedjék, hogy az illetékesek is tudomást szerezzenek róla.

A hatóság régi recipéhez méltón, fület se mozgatja. Mi, akik nagyjából ismerjük a szatmári viszonyokat, úgy tudtuk eddig, hogy Ferenc Ágoston polgármester mindenkor humanosan érző ember volt, ki a zsidóság érdekeit sohasem tévesztette el szemelőtt.

Lapunk hivatása, hogy erre az anomáliára felhívjuk az illetékesek figyelmét és reméljük, hogy rövidesen megszűnik ez a téves, hibás és időszerűtlen intézkedés.

A MIZRACHI erdélyi nagyintézőbizottságának gyűlése

Folyó hó 15-én tartotta meg Szatmáron a Mizrachi országrészi szervezetének nagyintézőbizottsága gyűlését, melyen Erdély számos városából küldötték el a helyi szervezetek delegátusait.

A központi végrehajtóbizottságnak lemondása folytán a nagyváradi ideiglenes végrehajtóbizottságának nevében Goldstein Mór fakereskedő nyitja meg a gyűlést, üdvözlö a megjelenteket. Beterjeszi a VB álláspontját a változott helyzettel szemben. Ráth Efraim előadja a lágysorozatot, mely szerint határozni kell a végrehajtóbizottság lemondása folytán előálló helyzettel és egy új VB megválasztása tárgyában. Továbbá elvi jelentőségű döntést kell hoznia a NIB-nak a „Népünk” és mizrachi közötti viszony ügyében, valamint az ifjusági kérdés rendezése, a 17-ik cionista kongresszusi delegátusi választások előkészítése és az országos propaganda tárgyában.

Az ifjuság nevében Koffler Mózes (Sighet), szólal fel s körvonalozza az ifjuság álláspontját. Weisz Moseh (Carei), felvilágosítást kér arranézve, mi tette sürgőssé a VB lemondását. Wasserstrom Sándor ismerteti a VB működését, melynek munkájával maga sem volt megelégedve, de mégis felmutathat eredményeket azáltal, hogy a keretet fentartotta és a sajtó megteremtése után a Mizrachi ideológiát az erdélyi vallásos zsidóság széles rétegeiben populáriássá tette. A lemondás oka az, hogy az ifjuság, melyért a VB sokszor sikra szállott és annak működési lehetőségét teremtett, túlságos nagy igényekkel lépett fel a Mizrachival szemben és a szervezet anyagi ereje nem engedi meg, hogy a túlzott igények kielégítenek. Ha az ifjuság megmarad követelőző álláspontja mellett, veszélyeztetni a Mizrachi fennmaradását Erdélyben. Békés együttműködést

WEISZ JULISKA

KALAPÜZEM

Satu-Mare, Kazinczy ucca 2. sz.

Gyárt női filc- és szalmakalapot.
Ugy Szatmár, mint Erdély
legelőcsőbb en-gros és detail
bevásárlási helye.

5-1

Több hetes Németországi tanulmányutamról hazaérkezve a tavaszi szezonra a legtökéletesebb módszer szerint

VÉGH

Bémer-tér 2.

Liliom-utca 5. Telefon 2-17.

FEST

szárazon vegyileg

TISZTIT

Izrael és Juda

Irtá: SALOM ASCH

II.

— Ezek a ti összes prófétáitok Izrael királya, akik itt ülnek? Ezekon kívül egy sincs több?

Ahab magához inti udvarnagytát.

— Itt vannak mind a próféták, melyek birodalmamban találhatók?

Az udvarnagy szeméit végigjártatja a próféták asztalán és válaszolja:

— Mind, oh királyom, kivéve... a...

— Michiah kivételével. Gonosz fickó az — mondta Izrael királya.

— Prófétáknál sohasem lehet oly pontosan tudni Felség — véli Juda királya.

— Ő nem jóindulatu a királyokkal szemben, nem eszik asztalánál, kötekedő, folyton veszekedik a prófétákkal. Nem érdemes Juda királya, igazán nem érdemes.

De Juda királya ismétli szavait:

— Prófétáknál nem lehet azt sohasem tudni Felség.

Ekkor odaint a király egy udvari prófétácskát.

— Simeoni!

— Parancsolsz, oh győző? — kérdi az odasielő.

— Juda királya Michiahben Jahnah jóslásait is hallani kívánja.

— Hm, hm, egy rossz ember — mondja Simeoni, nyilvánvalóan cseppet sem kellemesen érintve. — Már harminc napja nem volt a király asztalánál. Testvéreit, a prófétákat megveti; hánykolódik Isten tudja kinél, erdőkben és szántóföldeken hollókkal, vadállatokkal. Mit tudom én? — És halkabban még hozzátesszi: — A békének egy szavát sem hirdette, sem a királyról, sem Izraelről, sem Isebelről, a feleségedről. Oh égi Atyám!

De Juda királya harmadszorra is mondja:

— Prófétáknál azt sohasem lehet pontosan tudni Felség.

— Keressék! — parancsolta Ahab, Izrael királya.

És Simeoni kiment, hogy őt felkeresse. Két szolga kísérte el.

Az asszonyok, akik az utóbbi időben vidékről a városba jöttek, elmesélték, hogy a hegy mögötti városi erdőben egy ember tartózkodik, ki úgy néz ki mint egy próféta, Durva inget hord és hosszú hajfürtöket. Kezeiben és fején hollókat tart és fürtjeit hamúval szórja be. És következőkép szól az ott elmenőkhöz: (Folyt. köv.)

Bucsujárás a „KÁLLEVER“-nél*

A szalkai vicinálisnak a bucsujárók részére rendelt külön kocsjai tömve döcögnek Nagyálló felé.

E túlszuffolt vagonok hasonlítanak azokhoz, melyeket gyakran láttunk a háboru alatt.

Teherkocsikban sok-sok zsidó... Mintha menekülők lennének... ezek is menekülők!

A kétezeréves vadhajza csapásaitól vé ző, marcangolt testü menekültek, az életvadás sáfárzajától menekülnek a Kállói Nótás halhatatlan birodalmába...

Nagyálló! — Megérkeztünk. — A vagonok ontják magukból a bucsusokat, a városkába vezető uton tömött rajokban halad a gólusz-karaván; a Nótás Zsidó örök hallgatói és lelkük hurján nagyon-nagyon régóta és örök-végig rezdül a Nótás cionidája:

... mikor lesz az már? ...

A templomhoz érkezünk.

Figyelmeztetnek arra, hogy ma „meleg mikve” van. A „mikve” vize nem nagyon csalogató, mert már éjfél óta pár száz Testvér fürdött benne! De nem baj. Tiszta

* Adar 7-én volt Jahrzeitja a kállói rabbinak s ez ad ak tuállást e kilőnő, eredeti leírásnak.

kiván az ifjúsággal. *Goldstein Vilmos és Neumann Mose* ifjúsági (Oradea) támadja a vezetőséget, míg *Rottenberg József (Siget)* a harmónia megteremtésének feltétlen szükségességét hangoztatja.

A vitához hozzászóltak még: dr *Stern Mór Satu-Mare*, kifejti, hogy a VB lemondását csak az összehívandó konferencia tárgyalhatja le végérvényesen és az adhatja meg a végleges felmentést. A maga részéről bizalommal van az eddigi vezetőséggel szemben, melynek érdemül tudja be, hogy megalapította azon sajtóorgánumot, mely miszsiót teljesít megfelelő formában, a Mizrach gondolat terjesztése érdekében. Nem hiszi, hogy csupán szervezeti kérdésekkel foglalkozó orgánum annyira népszerűvé válhatott volna szerte Erdélyben.

Az erdélyi mozgalom gyöngeségének főoka az, hogy az energiák java hitközségi harcokban őrlődik fel és így a fellendülés az ifjúsági mozgalommal együtt lehetséges, de semmiesetre sem szabad meglazítani az eddigi kereteket, id. *Reiter Mór Satu-Mare*, figyelmezteti a mizrachista ifjúságot, hogy tartózkodjék a mozgalomnak ártó kritikáktól, mellyel elriaszt mindenkit attól, hogy aktíve résztvegyen a munkában és tisztséget vállaljon.

A NIB elfogadja *Rottenberg József* azon javaslatát, hogy a Ceiré Mizrach kapjon havonként 10 dollárnak megfelelő lei összeget kulturális célokra, egyben kimondja a szervezet, hogy a „Népünk”-et a Mizrach hivatalos lap minőségében megerősíti és annak támogatását az új vezetőségre bizza.

A NIB állást foglalt a németországi és palesztinai Mizrach központok között támadt konfliktus ügyében. Egyidejűleg határozott afölött is, hogy a XVII cionista világkongresszusra megejtendő delegátusi választáson Erdélyben külön mizrachista listával vesz részt.

Nagel Jenő, (Kosice) a slovakiai Mizrach szervezet nevében üdvözlöi a NIB-et, és annak eredményes munkát kíván. Egyben bejelenti, hogy a csehslovákiai mizrachista csoportok országos gyűlésre gyűlnek össze, ahol az erdélyi Mizrach működéséről tapasztaltakat le fogja referálni.

A NIB elhatározza, hogy a legközelebbi konferenciáig a következő intézőbizottságot választja meg: Nagyváradról *Nussbaum*

LINOLEUM,

szőnyeg, bútorszövet, selyembrocat és hencsertakaró legolcsóbb beszerzési forrása

**Spitzer Izrael és Társa cégnél,
SATUMARE**

Városi épület.

Főüzlet: Oradea.

az nagyon, hiszen valamikor, nagyon régen, benne fürdött a Kállói is...

Megimádkoztunk.

A legenda énekl, hogy a „sandzi Cád-dik”, ki soha „Schilben” nem imádkozott, Kállón mégis megtette, mert a Kállói Schilje volt az!

Elindultunk a Cád-dik „Cion”-jához. A városka szélén, a régi temetőtől elkerített házikóban van a Cád-dik „óhel”-je. Éjfél óta tart a bucsujárás. Életveszedelmes tolongás, mindenki be akar jutni az óhelbe. Nagy küzdelmek árán nekünk is sikerült.

A látvány, mely szemünk elé tárul, felejthetetlen! Hétrégtörnyedt, az életküzdelmekben százaszori letiport, kuszaszakállu zsidók, fiatal bócherek, anyák, boldogtalanságukat sirató vének imádkoznak, kérnek, rimázkodnak, követelnek a Cád-diktól; levetik magukat a földre, bebujnak a sir-barlangba, gyötrik magukat, mellüket verik, fejüket a földre hajtják, csókolják a rögöt, csókolják a port, melyek a Cád-dik porait eltakarják.

Átszellemült lelkükkel a Nótás lelkét ostromolják, jajjal és keserves könnyezésel kéri a Rebét, a halhatatlan Nótást!...

... Rebe segits rajtunk... nem ma-

Sámuel, Mittelman Jakab, Wasserstrom Sándor, Silberman József, Kesztenbaum Miksa, Berkovits Bernát, Bleyer Adolf, Goldstein Mór fakereskdő, Koós Leó, Leitmann Dezső, Gottfried Eduárd, Ráth Efraim, Justh Mose Clujról: Klein Elijahut, Sighetről: Rottenberg József, Stern József, Izrael Albert, Koffler Moseh. Baia-Mare: Hirsch Jakab. Marghita: dr Friedman József. Satu-Mare: Klein Mose, id. Reiter Mór, dr Stern Mór.

AZ ÉN ROVATOM

Purim és a Hámánok

A zsidó néphit azt tartja, hogy egykoron a Messiás eljövetelkor minden zsidó ünnep megszűnik csak a Purim marad meg és ennek emléke örökre bevésődik minden nemzedékek tudatába. Mi lehet az a súlyos körülmény, mely ezt a félünnepünket annyira kiemeli a napok és ünnepnapok soraiból, hogy a messiási kor csak ezt az egyetlen ünnepnapot fogja átvenni tőlünk? Miben áll a Purim eme kiváló nagysága, hogy ebben a viszonylatban — tudniillik a messiási kor viszonylatában — a Jomkipur és Peszach ünnepeit is felülmulja?

Érdekes a felelet: Nem Eszter királynő érdemeiért, nem Mordechai önzellen buzgalmáért és nem a zsidóságnak szerencsés megmeneküléséért, nem: a Purim nagysága, a Purim elévülhetetlensége a Hámán és a Hámánok gazságában van. A Purim örök mementó a zsidóság számára, hogy Agog gonosz sarja a Hámán és a Hámánok mindig élni fognak. Élni fognak, hogy a zsidóság számára megpróbáltatásokat jelentenek, hogy a vak zsidógyűlölet és a megvakult testvérgyűlölet mocsarát és szennyét áraszák maguk körül.

Hámán volt az első „Hámán”, ő volt az első, aki intézményesíteni próbálta a zsidók elleni gyűlöletet és megjegyzi erre az Eszter kommentátor, hogy Ahasvér királyi kormányzata korrupt és erkölcsstelen volt, mert ugymond antiszemitizmus, csak erkölcsstelen korban és korrupt kormányzás alatt fejlődhetik ki. A zsidóság álláspontja a külső Hámánokkal szemben mindig a fölényes mosoly volt, mert egyesek szenvedhettek a multban és szenvednek a jelenben is, de a zsidó összeség sorsa a Hámán és a Hámánok dacára sem volt sohasem vitás. A zsidóság élt tovább, de a Hámánok elpusztultak. A zsidóság folytatta tovább Istentől kapott szent misszióját és ha újra támadt Hámán, azt a zsidóság elpusztíthatatlan ereje az isteni igazság erejébe bízva és támaszkodva maga alá gyűrte a gyűlölködők sísere hadát. Ez volt a külső Hámánok sorsa.

gunkért, sem házunk népéért, hanem egész Jiszroelért, Rebe!

Egész Jiszroelért tedd meg, Rebe! Menj, kérd meg Istenünket, követeld Tőle, hogy segítsen rajtunk, váltsd meg már minket, szenvedéseinknek vessen véget, nincs már erőnk tovább, egész Jiszroel a szenvedések golgotháját járja, nem bírjuk már tovább. Rebe! Rebe! segits!

...nótákra tanítottál minket, varázsfurulyád dalai még most is felcsendülnek s lelkünkben, nem tudunk énekelni, az üldözés őrzöngő morájában elvész a dal...

... Rebe! nótáddal segits most rajtunk! énekelj el újra Ott, követeld a Zsidó Istentől!

... Szóljon a kakas már...

Virradjon meg már!...

A dalt, amellyel az alföldi pásztorok nyájukat terelik, a nagy Pásztor is hallja meg már; szólaltassa meg a nagy „Sófárt”, a szélkergetett Nyáj várja-várja, nagyon régen várja, hogy újra összeterejék őket az akolba, váltsák meg őket kétezeréves, vadállatoktól gyötört sivatagi bolyongásaiktól!...

A bucsus zsidók lelkei a multba révedeznek, merengésük az alföldi rónákon ül,

Ámde most új Megillát kell írni, meg kell írni a zsidó Hámán, vagyis a zsidó hámánok gonoszágáról szóló Megillát is, meg kell írni, hogy azokban a napokban, amikor Cuza és Hittler uralkodtak a népek lelke felett, azokban a napokban, amikor Stalin és Rykov váltak urrá a kenyér felett, azokban a napokban — tehát ismét erkölcsstelen és korrupt világban — támadtak a zsidóság kebelében Hámánok, akik 22.000 — papír kikárért eladták, gonoszul és lelketlenül eladták testvérüket. Meg kell írni az új Megillában, hogy azokban a napokban, mikor a zsidóság nap-nap után gyöngül az anyagiakban, mikor a zsidó vagyonok elpusztulnak és kárvárként omlanak össze a legbiztosabbnak hitt zsidó existenciák is, hogy ezekben a napokban gyalázat történt Izraelben, hogy testvért testvér, apát fiu elad, mint ahogy ezt szomorú napokban egy költő megénekelte.

Az új Hámán beszennyezte a zsidóság történetét, igen az új Hámán neve bele fog kerülni a történelembe, mint dicső elődjéé és ha majd felolvassák az új Megillát, amelyben az új Hámánról lesz szó, egy tisztultabb, egy nálunknál igazabb korszak Megilla hallgató generációja gyűlölettel és megvetéssel fogja dobogtatni a padlót az új Hámán nevének említésekor.

Az új Hámán gyalázatot művelt Izraelben, az új Hámán a gyűlölet és az álnokság csóvját dobta bele Izraelbe Kolozsvárról, az új Hámán ugyanugy amalekita, mint hajdani mintaképe volt. Az új Hámán Ágog fia, ki nem ismer barátot, nem ismer testvért, nem ismer Istent, az új Hámán Cuza és Hittler korának szörnyetege, akit el kell taposni, meg kell semmisíteni, mert ez zsidó kötelesség. Az új Hámánnak még emlékét is törölni kell, az Isten ege alól.

Mezey Béla (Myb).

GROSZ DÁVID

s z a l m a k a l a p g y á r

Satu-Mare, Str. Petru Rares 35/37

Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok és nyersanyagok raktára. 50-2

Modern kivitelű

cégtáblák, reklámtáblák,

és világító reklámok

olcsón készülnek

KLEIN cégfesterőnél

SATU-MARE, Petőfi ucca 8.

WERTHEIMER RESTAURANT

SATU-MARE

Elvállal lakodalmat és alkalmi bankettet

jutányos árban, legjobb kiszolgálás mellett.

Kitűnő konyha! 1-1

Ha Satu-Mare-re jön és jól akar

RASOLLAL borotválkozni, úgy ke-

rese fel

10 KLEIN borbélyüzletét

5-1 Bathánvi ucca 2. (esizmadia-szin épület)

forró nyári napon a kis zsidó pásztor furulyadalai a kállói határ szellőjével az ég felé száll...

A szűk barlang-sir a vágyakozó lelkek forrongásától tulhevített, várják a Cád-dik szavát, a megváltó szót...

És a Nótás lelke megszólal a fáradt zsidók lelkében... Báránykám, drága édes nyájam, ne féljetek a farkasok üvöltő hangjától, ne reszkessetelek a fogak csattogásától, ha meg is harapnak titeket, ne fájjon testeteknek, adjon gyógyító balzsamot fájdalomtoknak a lelketek, mely a megváltást szomjuzza; és meglássátok édes Báránykám, hogy nem tart már soká...

A sötét gonosz éj oszladozni kezd, a megváltás pirkadása dereng, a hajnalcsillag keleten ragyog már, nemsokára megvirrad!

... A napkelet tünderországa már ragyog nemsokára, áldott rónáin fogtok báránykám legelni, sajtó sebeitekkel. Libanon cédrusai hűsítik, tikkasztó szomjaitokat Cion kristályesörgői enyhítik és béke lesz Veletek, Béke!...

... És a kállói bucsusok tovább várják a Megváltást, az Igéret földjét...

Kaszyński.

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Adar 10, február 27.

Szombat, Adar 11, február 28.

Heti szidra: תענית

Heti háflóra: כ"ה פקדתי

Szombat: פרשת זכור

Hétfőn, márc. 2-án אסתר תענית (Eszter böjt), — kedd, március 3-án פורים (Purim), — szerda, március 4-én שושן פורים

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 5.40

gyertyagyújtás 5.45

Istenisztelet kezdete 5.50

Szombat befejezése 6.50

HETI GLOSSZÁK

A nyilregyházi gyilkossági per

Magdus meg Sanyi, mint az a főtárgyaláson kiderült nagyon intim viszonyban voltak. Magdus gyakran lement a faterre és bezárkóztak Sanyival a belső szobába, lehúzták a rollót és maguk között voltak... Ez a testben és lélekben romlott Sanyi és Magda a mai züllött kornak úgynevezett új sarja, akik a háboru után lettek kamaszok és akik egyebet sem ismertek, mint erotikát. Minden erkölcsi ideál, minden nemesebb ambíció nélküli vadhajtsái ök ennek a kornak és csakugy melleleg jegyzem meg, hogy százat merek egy ellen tenni, hogy sem a Sanyi sem a Magda nem voltak tagjai semmiféle cionista vagy egyéb zsidó ifjúsági alakulatnak, lelküket nem hevítette az erotikán és a szexuális gyönyörön kívül semmi a világon... Akár mi is a Sanyi büntetése, az volna az igazság, az volna a megnyugtató ítélet, ha Magdát is vele együtt csuknák be, hogy a fegyház dermesztő esődjében elmékedjék arról, hogy egy zsidó leánynak 21 éves korában nem az ilyen „szerelmi” és nem a gyilkosságig elértékennyített szerető az életcéja.

*

Meg van a kölcsön, nincs meg a kölcsön, már hetek óta olvasom a lapokban nap-nap után megismétlődő egyhangúságban. Úgy hallottam, hogy svájci bankárok megmondották Popovics pénzügyminiszternek, hogy miért jön ki külföldre pénzt kérni, mikor a svájci bankok tele vannak román betétesek pénzével? Ha a román betétesek nem biznak a pénzben otthon, miért bizzunk mi? Egy nagyon jó tanácsot mernék adni az igen tisztelt kormánynak és akkor garantálom, hogy 24 órán belül kész volna a kölcsön. Méltóztassanak valamennyien lemondani és hívják meg miniszterelnöknek például MacDonaldot, a többi minisztereknek pedig Snowdent, Hendersont, Schobert és így tovább, csak ne belföldt, meglátják uraim, abban a pillanatban lesz pénz...

INGYEN?

! **harisya LEITNER-nél a „Hófehérke” harisnyaházban. Sas palota, Piafa Unirii 4. Bőzépészeti vásárolt cikk összerakásuk 1/12 rész árúban. Ugyanott „Bizalom” könyvecskére is vásárolhat. Szombaton csak este nyitja.**

I. V. O. FEST, TISZTIT

Gondosan megválogatott festékekkel, vegyszerekkel, melyek az anyagot nem gyengítik.

Mészáros-utca 4 (Royallal szemben) és Uri-utca 34

— Az antiszemita propaganda szakadatlanul folyik Máramarosban. Felsővisórról jelentik, hogy az egész Máramarosban szakadatlanul folyik tovább az antiszemita agitáció. A Vasgárda és egyéb hasonló alakulatok folytatják földalatti munkájukat. Főképen nagy a panasz az állami fűrésztelep antiszemita vezetője ellen, aki zsidó munkásokat nem vesz fel, dacára annak, hogy a lakosság körében óriási a nyomor és az elkeseredettség. Csodálatos dolog, hogy a kormány, mely gyakran megértésről nyilatkozik és tagadja a virulens antiszemitizmust, semmit sem tesz a szegény és éhező máramarosi zsidóság érdekében.

— Egy olasz zsidófestőművészről kitérítés. Rómából jelentik: A most megnyitott olasz nemzeti festőművészeti kiállításon Heléna olasz királynő szívélyesen üdvözölte az ismert zsidó festőművészt, Lévy Paulát, ki a kiállításon számos nagyszerű képpel vett részt.

— Az első jiddis nyelvű encyklopédia. Berlinben társaság alakult azon célból, hogy jiddis nyelven encyklopédiát ad ki, melyben a világ összes problémáit felöleli. Az általános kérdések mellett a mai zsidóság kérdésével is foglalkozni fog. A munkán számos ismert zsidó tudós működik közre.

— Megzavart pesti cionista gyűlés. Budapesten február 23-án a károlykörüti rendőrszem jelentést tett a főkapitányság központi ügyeletén, hogy a Károlykört 3/b számú házba sok ember ment be, amiből azt sejtí, hogy ott valami gyűlést tartanak. A főkapitányságról dr. Gyurits Aladár rendőrfogalmazó azonnal kiment a károlykörüti házba és ott a Phoenix Rt. helyiségében megállapította, hogy a magyar cionisták egyik csoportja tart előadást a zsidó házassági jogról. A rendőrtisztviselő nem szakította félbe az előadást, megvárta a végét és azután közölte az előadás rendezőjével, Székely Béla részvénytársasági igazgatóval, hogy engedély nélküli előadás megtartása miatt megindítják ellenük az eljárást. Az igazgató azzal védekezett, hogy egyszerű szemináriumi előadást tartottak a biztosító társaságtól erre a célra kibérelt helyiségben és nem tudták azt, hogy az előadást be kell jelenteni a hatóságnál. Ma délelőtt ismét rendőrtisztviselők jelentek meg a károlykörüti házban, akiknek bemutatták a cionista csoport alapszabályait. Működésük ellen tehát semmi kifogás nem emelhető, az eljárást azonban mégis lefolytatják ellenük, mert a tegnapi előadást nem jelentették be.

— Két zsidó állam-ügyész Amerikában. A szenátus jóváhagyta Georg Z. Medalie és Simon E. Sobelottnak állam-ügyésszé történt kinevezését. Az előbbi Newyork déli részének, utóbbi Marylandnak lett állam-ügyésze. Mindkettő zsidó és mindketten tevékeny részt vesznek a zsidó közéletben. Medalie pénztárosa a zsidó jótékonyági egyesület szövetségének és tagja az amerikai zsidó kongresszusnak, Sobelott a Baé Brisz alelnöke és elnöke a zsidó választott bíróságnak.

— Az arab „Falastin” című lap zsidó arab kereskedelmi együttműködést ajánl. A Jaffa Fruit Co vezetője, Tolkowsky cikket ír, melyben felszólítja az arab és zsidó narancsültetvényeseket, hogy dolgozzanak együtt. A kaliforniai narancs drágaságára mutat rá és a palesztinai narancs relative olcsó árára, mert egymás ellen dolgoznak a termelők. Együttműködés nélküli propaganda lenne képes

e téren a helyzetet megjavítani. Minden politikai ellentétől függetlenül, gazdasági téren nincs akadálya az együttműködésnek. A „Falastin” szerkesztősége a cikkhez azt a megjegyzést fűzi, hogy az arabokban mindenkor meg volt és meg van az akarat az irányban, hogy az ellentétektől függetlenül együtt dolgozzanak az arabok a zsidókkal. Szerinte ez most már csak a zsidók jóindulatától függ.

— Egy kikeresztelkedett zsidót, a zsidó temetőben temettek el. Rigából jelentik, hogy Libauban meghalt a napokban a Litvániában igen széles körökben ismert pénzkapacitás, a Vulkán gyufagyár igazgatója Papszt, aki fiatal korában kikeresztelkedett és életét hitű keresztényként élte le. Halála után találták meg végrendeletét, melyben fájjalja, hogy a meggondolatlan lépést annak idején elkövette. Kéri, hogy zsidó temetőben temessék el. Polonsky, a libaui rabbi úgy döntött, hogy Papsztot el kell temetni a zsidó temetőben.

— De Valéri bíboros informálja a pápát a palesztinai helyzetről. (Róma). Az elmúlt héten a pápa kihallgatáson fogadta a Vatikán szíriai megbízottját, Monsieur Valérit, ki informálta őt a palesztinai helyzetről. Vatikáni körökben e kihallgatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Valéri kimerítően informálta a pápát Palesztina általános helyzetéről és a zsidó és arab konfliktus jelenlegi állásáról.

— Weizmann nyilatkozata az angol kormány hozzáintézett leveléről. Az angol kormány nyilatkozatára vonatkozólag Weizmann az újságírók előtt a következőket nyilatkozott: A kormány levele újra helyreállította a Jewish Agency és az angol kormány közötti együttműködés lehetőségét. Örömmel üdvözljük ezt a fordulatot, mert ezek után továbbra is teljes tárgyilagossággal folytatjuk a kormánnyal tárgyalásainkat. A kormány követeléseinket fair módon figyelembe vette és sikerült sok tévedést és félreértést tisztázni. Mi jogainkért harcolunk, nem akartunk nyerni semmit. Reméljük, hogy a három érdekelt tényező, nevezetesen a mandatárius hatalom, a zsidóság és az arab nép ezek után békés egyetértésben megfelelő programot fognak kidolgozni a konstruktív munka érdekében.

Értesítés!

עֲתָרְמֵינֵנוּ תִּימִשְׁוֹרָה, לִזְשֵׁטְוֹרָה
Kossuth Lajos ucca 4. sz. 1. emelet, 5. ajtó alatt megnyitottuk. Izletes házi kosztot adunk ugy abonnenseknek, mint házon kívül is. — Mérsékelt árak! Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szövőművészeti Iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No.17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközölte nek.

Mielőtt nyomtatványszükségletét megrendelné, kérjen ajánlatot vállalatunktól is. — Készítünk: mindentéle hivatalos és kereskedelmi nyomtatványokat, hirdapokat, folyóiratokat, sib. a legszebb kivitelben és a mai viszonyoknak megfelelő árban Tipografia GUTENBERG nyomdai műintézet Oradea, Pasagiul Vulturul Negru — Sas-passage

OLVASSÁTOK és TERJESSZÉTEK

a „NÉPÜNK”-et, az erdélyi vallásos zsidóság egyetlen hetilapját.

— **A palesztinai zsidó nemzetgyűlés alakuló ülése.** Jeruzsálemből jelentik: Február 9-én ült össze a nemrég választott zsidó nemzetgyűlés (Aséfát Havnicharim). Az ülésen 68 delegátus jelent meg. Megjelent a Palesztinai Executiva valamennyi tagja. Feltűnést keltett, hogy a palesztinai kormány ezuttal nem üdvözölte a nemzetgyűlést. A nemzetgyűlés elnökévé Ben Guriont a munkásság vezérét választották, az elnökség tagjai az összes pártokból valók, kivéve a revizionistákat, akik visszautasították az elnökségben felajánlott állásokat. További magatartásukat és a nemzetgyűlésen való részvételüket függővé tették a Jawish Agency magatartásától az angol kormánnyal való tárgyalások során. A revizionisták még mindig azon az állásponton vannak, hogy a fehér könyv teljes hatályon kívül helyezéséig nem szabad az angol kormánnyal tárgyalni. Rabbi Uziel a megnyitó ülésen megemlékezett a múlt évi zavargások zsidó áldozatairól. Rai Osztrovsky a Mizrachí nevében elítéli az angol kormány eljárását, kijelenti, hogy pártja ugyan részt kér a munkából, de a legintranzigensebb harcot folytatja tovább is az angol kormány kétszínű politikájával szemben. Dr. Arosorof tartott ezután érdekes és feltűnést keltő beszédet az arab-zsidó megértés módozatainak megteremtéséről. E beszéd nyilván már az angol kormány új nyilatkozatának ismeretében és annak hatása alatt hangzott el. Az ülések további részleteit jövő számunkban közöljük.

— **A bécsi zsidóság számadatai.** A bécsi hitközség az 1930-as évről a következő összehasonlító adatokat közli:

	1920	1929	1930
Halálesetek	2886	2709	2597
Születések	2744	1344	1214
Esketések	2955	1246	1244
Kitérés	1271	893	742
At- és visszatérés	376	305	286

A halálesetek sorában 85 az öngyilkosság. Az egyházi esketések között 117 a házasság 6-10. évében, kettő pedig 40 évi házasság után kötötték.

— **A Brith Trumpeldor világkonferenciája Danzigban.** Április 12-ére hívták össze a Brith Trumpeldor első világkonferenciáját Danzigban. 24 európai és tengerentúli ország jelentette be részvételét. A kínai delegátus már utban is van és rövidesen kiköt egy európai kikötőben. Többek között Jabotinsky, dr. Hoffman, (Riga) Joelsohn és még többen fognak referátumot tartani. A Brith Trumpeldornak az egész világon, körülbelül 30.000 szervezett tagja van.

— **Seipel megdicséri Rothchildot.** Wien: Seipel pápai prelátus lapjában a „Schönere Zukunft“-ban, mely katolikus tendenciájú, megdicséri az ősz pénzfejedelmnek, báró Edmund Rothchild imponáló lépését, melyet a napokban tanusított azzal, hogy nagy összeget juttatott Palesztina részére és erőiesen fellépett az angol kormánnyal szemben, a Balfour deklaráció meghamisítása miatt. Példaképpen említi meg Seipel, mint a zsidó ragaszkodásnak és áldozni tudásnak mintaképet.

— **Egy kovnói zsidót gyilkosság gyanúja miatt letartóztattak.** Kovnából (Litvánia) jelentik, hogy ott nagy feltűnést keltett D. Horovitz letartóztatása, kit azzal vádolnak, hogy megölt egy keresztény katonát. A gyilkosság egy verekedés alkalmával történt, amely egy mulatságon tört ki. Ismeretlen tettes revolverét használta és a rendőrség Horovitzot gyanúsítja, ki jelen volt a mulatságon. A résztvevők ráakarják bizonyítani, hogy ő követte el a gyilkosságot. Fegyvert nem találtak nála, de ennek dacára letartóztatták. Akik ismerik, nem hiszik, hogy Horovitz

ארטוד' כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-ucca 10

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8

Utazóknak 10% engedmény.

követte volna el a gyilkosságot, hanem hamis tanúzással akarják tönkretenni egy ember életét.

— **Székelési zavarok,** bélgyors, puffadtság, gyomorszedülés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a **Ferenc József** vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A satu-marei Bar-Kochba sportegylet estelye.** Lázás érdeklődés előzte meg a satu-marei Bar-Kochba ezidei estélyét, mely — dicséret a rendező gárdának — úgy erkölcsiében mint anyagiában fényesen sikerült és a jövőre is megalapozta a Bar-Kochba estélyek erkölcsi színvonalát. Ritka izléssel feldiszipített terem várta a közönséget, mely ezuttal a város színe-javából verődött össze. Ujabb-nál-ujabb szórakoztató meglepetéssel tarkították az esté nívóját és a fiatalok emelkedett hangulatban, a kitéző zene hangjai mellett, a hajnali órákig szórakozott. A referádával kapcsolatban szükségesnek tartjuk megemlékezni a Bar-Kochba vezetésében beállott örvendetes változásról: dr. Lázár Miklós iniciatívájára a szatmári Kadén Barisszia kollaborálva az Ezrával vette át a vezetést és kimondották az egyesület teljes cionizálását. Minden remény meg van, hogy a jövőben a Bar-Kochba névhez a zsidó szívekhez méltó eredményeket fognak elérni. O. V.

— **Hat hónapi fogház.** 1930 november havában a nemzeti szocialisták a würzburgi városi színházban vendégszereplő Habima héber színtársulat előadásait megzavarták. Az előadás előtt és az előadás után a színház közönségét az utcán megtámadták és gyalázó szavakkal illették. Az ügyesszég vádjára alapján most ítélkezett a zavargók felett Würzburg esküdtbírósa. Érdekes tanuvalomást tett Würzburg város főpolgármestere. Többek között vallotta, hogy a Habima vendégszereplését nem is a zsidók, hanem a városi színház intendánsa kezdeményezte. Őt magát a kérdéses este a zajongó ifjak „zsidó polgármesternek“ nevezték. A többi tanu kihallgatása után a vádlottakat három és fél-hat hónapig terjedő fogházzal, többeket pénzbüntetéssel sújtották. Az ítélet indokolása nem nagy meglepédest keltett zsidó körökben, amennyiben többek között azt mondja: A bíróság nem foglalkozhat annak az eldöntésével, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben és a német nép sajnálatos szétszakitottságában helyénvaló-e egy külföldi zsidó színtársulatot szerepeltetni. De mindenestre módjukban lett volna az illetőknek a törvény keretein belül tiltakozásuknak kifejezést adni.

— **Megnyílt a Dacia cipőáruház** Zöldfa-ucca 15. sz. a., hol garantált minőségű márkás cipőt olcsón árúsítok. Szirmai Arnold.

— **A máramarosszigeti Bnei-Akiba Chamischa Assar ünnepéye.** A talmudtudós, a hős és a mártír Akiba nevére elnevezett Bnei-Akiba ifjusági csoport f. hó 2-án impozáns külsőségek között ünnepelte a fák ujéve ünnepét, az egyesületnek erre az alkalomra nagyszerűen feldiszipített helyiségében. Az ünnepélyen megjelentek a „Bnei-Akiba“ 70 főnyi tagjai kívül a Mizrachí, a Poal Mizrachí és a Zeiré Mizrach delegáltjai. Az ünnepélynek, az adott különösebb jelentőséget, hogy ez alkalommal bucsúztatták az egyesület eddigi elnökét Wieder S., aki a katonasághoz

vonul be. Az ünnepélyen felszólat az egyesület új elnöke, Petrover I. L., aki rövid megnyitója után átadja a szót Koffler Mózesnek, aki lendületes szavakat részletesen vázolja az ünnep jelentőségét Palesztinában és a galutban. Felszólatlak még Appel P. Zeiré Mizrachí elnökségének tagjai Izrael Dezső a Poal Mizrachí társelnöke, Weisz Moise, a nagykirályi Zeiré Mizrachí elnöke, akinek beszéde nagy hatást gyakorolt a hallgatóságra. Beszült még Wieder Sámuel, a nívós ünnepély, melyet az egyesületi énekhar héber és jiddis dalokkal fűszerezett, a Hatikva eléneklés után lelkes hangulatban. ért véget. A rendezés körül fáradságos munkájukkal nagy érdemeket szereztek Reich O. és Müller M. elnökségi tagok, továbbá Stern D., Rosenfeld J., Stern J., Szmuk P., Leichter Z. és Löbovits K.

— **Önálló irodai munkaerő perfect** könyvelő gép-gyorsíró állást keres, esetleg órási könyvelést vállal. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Jehuda Halévi is ellensége a munkácsi rabbinak.** Az a feneketlen sötétség és türelmetlenség, melyet a munkácsi rabbi hirdet, most mosolyrafakasztó tetteben kulminált. A munkácsi városi tanács uccát nevezett el a zsidóság halhatatlan nagy költőjéről, Jehuda Haléviről. Erre munkácsi rabbi kiprédikálta a városi tanácsot és sztrájkra hívta fel híveit. Kijelentette, hogy ez a zsidóság megsértése (?) és addig nem fog prédikálni, míg le nem veszik az új uccatáblákat. melyek egy nagy zsidó költő emlékét örökítik meg. A városban nagyfokú feltűnést és elkeseredést okozott Spira rabbi enunciója és a nemzsidó lakosság sem érti meg, ezt a ferde ideológiát. Ha így haladunk, nem sokára a Jehuda Halévi uccában lakni sem szabad vallásos zsidónak Munkácson.

— **A seini-i Ceiré Mizrachí helyicsoport** az elmúlt héten tartotta meg impozáns keretek között tisztújító gyűlését, mely Berkovits Árpád elnök és a vezetőség egy részének bevonulása tett aktuálissá. Ez alkalommal Berkovits Árpád elnök meglepő, bátorító hangon tartott beszédében vett érzékeny bucsút Cháwérjaitól. Utána az ujonnan megválasztott elnök, Steinmetz Mihály méltatta a távozó elnök érdemeit, utalva az elnök nagyjelentőségű aktivitására, melyet a helyicsoport megszerzése körül tanusított.

— **A németországi zsidóság politikai nagygyűlése.** A németországi liberális zsidóság hivatalos szervezete, a „Central Verein“ a héten igen érdekes politikai manifesztációt tartott, amelyen a legelőkelőbb német liberális zsidó vezérférfiak foglalkoztak a németországi zsidóság súlyos politikai helyzetével. A szónokok beszédeiből kiérezhető a nagy csalódás, amely az asszimiláns német zsidóságot érte az antiszemitizmus újabb térhódításával. A zsidó közösség és faji együtértartozandóság tudata elől már ők sem zárkozhattak el és hangoztatják, hogy ezt a zsidóknak tudomásul kell venni és most már csupán arra szorítkoznak, hogy rámutassanak a nagy értékekre, amelyeket a német zsidóság teremtett és alkotott Németország számára.

Utazók figyelmébe!

Ha Baia-marera jön, olcsón és jól akar ékezni és megszállni, feltétlenül keresse fel **IZSAK FERENC** ארטוד' כשר vendéglőjét, ahol elsőrendű lakást és kosztot kap.
Baia-Mare, Kisdiac-tér Központ.

Kölcsönöket

jelzálog vagy kézzizálog fedezet mellett előnyös feltételeket nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală Soc. Anon.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

ארטוד' כשר

Hungária Étterem

SATU-MARE, TOMPA UCCA 1. SZ.

Utazóknak
10%
engedmény.

25-1

— **Sátmari és Sighet-i előfizetőink figyelmébe!** Felhívjuk igen tisztelt sátmari és sighet-i előfizetőink figyelmét arra, hogy előfizetéseiket, reklamációikat vagy eselleges tudósításaikat központi kiadóhivatalunkon kívül, sátmari fiókkiadóhivatalunk címére is eljuttathatják. Fiókkiadóhivatalunk címe: Ordenlich Victor — Sátmár Városi bérpalota. Telefon: 396. Tisztelettel kérjük egyben nagyrabecsült előfizetőinket, hogy Ordenlich Victor urat sátmari és sighet-i inkasszójában támogatni szíveskedjenek.

— **Talmudelőadás.** F. hó 29-én, szombat délután 3 órakor tartja meg a Zeire-Mizrachi, a Brit-Hanoár Hamizrachi által rendszeresített talmudelőadását, mely alkalommal Zwj Adler Chaver lesz az előadó. Kérjük a tagok minél nagyobb számban való megjelenését. A Vezetőség.

— **Antiszemitizmus és nemzeti sovinizmus Szovjetországban.** Moszkva, február 15. (J. T. A.) Lenin bányákban hat zsidó fiatal munkást keresztény munkások megtámadták és felig agyonverték. Míg a helyiség rendőrsége, csak apró kilengésnek tekintette a dolgot és nem büntette meg őket, addig a kommunista felsőbb pártvezetőség szigorú büntetést szabott ki. Mint ellenforradalmárok kezeltettek és minden hivatalnokot megbüntettek, kik bagatellizálni akarták az ügyet. Két ilju kommunisztát ki is zártak emiatt az ifjusági szervezetből.

— **Mac-Donald és a Cionisták.** London február 24. (Reuter). A Cionista Világszervezet végrehajtóbizottsága hosszas tárgyalás után Mac-Donald levelére vonatkozólag kijelentette, hogy azt meglepéssel veszi tudomásul és azon reményének adott kifejezést, hogy a további tárgyalások a legjobb eredménnyel fognak bejárni. Egyidejűleg azon reményének ad kifejezést, hogy ezután a zsidó nemzeti otthon felépítésére vonatkozó tárgyalások mindenkor a legjobb eredményeket fogják produkálni.

— **Az O'Donnel bizottság a palesztinai kormánybüdzsét 30.000 fonttal akarja kisebbiteni.** Jeruzsálem, február 18. (J. T. A.) Sir Samuel Perry O'Donnel vezetése alatt álló pénzügyi bizottság elhatározta, hogy a palesztinai ezévi költségvetést 30.000 fonttal kisebbiteni fogja. Valószínűleg rövidesen sor kerül arra is, hogy az állami tisztviselők fizetését 10%-al redukálják.

— **Egy 15 évvel ezelőtt statárialiter kivégzett román zsidó rehabilitációja.** Bukarestből jelentik. A hivatalos lap királyi dékrétumot közöl, mely szerint, a targovistei származású Kornhauser Hermant „Virtutea Militara” renddel tüntette ki a király. Kornhauser nincs már életben, mivel 1916-ban statárialiter agyonlőtték. Mikor a német csapatok bevonultak Targovistébe, a német csapatok által elfogott román foglyokat ellátta élelmiszerekkel, ruházattal, sőt sok román katonának lehetővé tette szökését is. A német hadvezetőség erre rájött, Kornhausert halálra ítélték és azonnal agyonlőtték. Most tehát 15 év után, a király a hősiessé viselkedő zsidó kereskedőnek legmagasabb kitüntetését adta.

— **Ismét cuzista „kongresszust” jelentenek.** Storojinetben (Bukovina), megengedte a hatóság, hogy február 26-án gyűlést tartsanak a cuzisták. Eppen csüförtökre esik ez a nap, mikor hetivásárt tartanak ott és sok paraszt csődül a városba.

— **A weimari mérnökiskola növendékei numerusnullustkövetelnek.** Weimar február 21. az Altenburgból Weimarba áthelyezett mérnök főiskola növendékei gyűlést tartottak, melyen egyhangúlag a nemzeti szocialisták által betervezett javaslatot fogadták el, mely szerint tekintettel arra, hogy a technikai pályák túlszűfoltak a zsidók által, tiltassanak el a főiskola látogatásától. A Frankfurter Zeitung azt a megjegyzést füzi ehez, hogy jellemző arra a szellemre, mely a németországi főiskolákon dühöng.

Halálozások

— **Rippner Mihály halála.** Február 19-én temették el a váradai zsidóság óriási részvéte mellett a 73 éves korában elhunyt Rippner Mihályt. Fuchs Benjámín főrabbi nagyszerűen felépített gyászbeszédében jellemezte Rippner Mihály egyéniségét. Az igazi zsidó puritánság, jellemesség és becsületesség jellemezték Rippner Mihályt. Egész élete a munka, a családi élet és Isten háza között folyt le. Az élete minden idejében, gondosan nevelte nagy családját és a Könyv mindég előtte volt, a Tan volt számára minden és aszerint rendezte be egész életét. Ideálisan szép zsidó élet volt az övé, bár teli volt szenvedéssel, hiszen elvesztette két sikerült gyermekét életük legszebb éveiben. Viszont kárpótlást talált fiaiban és leányában, kik a legnagyobb tisztelettel és rajongással vették körül mindenkor atyjukat. Alapítója és haláláig alelnöke volt a „Siur Chevra” és „Jeszóde Hatorának” és sok időt és pénzt áldozott szeretett együletének és az egylet magasztos céljainak. Hirtelen támadt rá a halál s koporsója körül összegyűltek mindazok, kik meg akarták adni egy igaz embernek utolsó végtisztességét. Mindenki szerette és becsülte Nagyváradon és mintaképe volt a hitű szerény igaz zsidóembernek. Fiai, kik a város kereskedelmi és társadalmi életben vezető szerepet visznek, méltóan képviselik köztiszteletben elhunyt atyjuk szellemét s akik ismerték mindenkor emlékezni fognak rá.

— **Tragikus hirtelenséggel,** élete teljében, váratlanul elhunyt a váradai fiatal zsidó generáció egyik derék, dolgozó tagja, Ullmann Frigyes, ifj. Ullmann József és Fia cég beltagja. Az egész város zsidósága mély megdöbbenéssel fogadta a gyászos hírt és mély részvét nyilatkozott meg a lesújtott szülők és fiatalon özvegyen maradt hitves iránt.

— **Klein Benjámín,** a sátu-marei hitközség egyik derék, nagy tudású tisztviselője néhány héttel ezelőtt elhunyt. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Értesítés

אדמו"ר כשר

A n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy legprimább frissen olvasztott libaszir bőr és haj, valamint elismert legkifinóbb füstölt hus, nálam a legelgondolhatóbb olcsó árban beszerezhető, míg az olcsó ár hullám tart. Ugyanott legprimább libatoll és pehely kapható legolcsóbb árban

Friedmann Samu

baromi és zsirnagykereskedő

ORADEA—NAGYVÁRAD, CUZA VODA 6.

Nyugodtan fog aludni,

ha

„express” poloskairót

használ. Kapható:
STERN S. ENDRE

cégnél. Oradea, Zöldfa-ucca 10.

Egy üveg ára 15 Lei.

Telefon: 378

Purimra

legalkalmasabb **Slah monez** ajándék:

1 drb Csokoládé Dessert 40 leitől
1 kgr Narancs 29 lei
Tunk massa I-a . . . 1 kiló 120 lei

Mogyoró, Mandula, Mazsola, Dióbél legszebb, legjobb, legolcsóbb

BENEDEK csokoládéházban

ORADEA, Zöldfa ucca 5, Leitner Márton ház. Szombaton csak este nyitva, 10 óráig.

אדמו"ר כשר

Restaurant STERN
Timișoara Józsefváros

Str. Vacarescu 34 volt (Bém-ucca)

Egy ujtás, melyben Románia területén Nagyvárad vezet A „Helga” tejüzem orth. kóser tejszállításra is berendezkedett

Ma már mindenki ismeri városunkban a „Helga” tejüzem jelentőségét. A vállalat vezetősége a városliget folytatásában, a Körös-oldalon, a város legszebb és legegészségesebb részén, nagy áldozatok árán, nyugati mintára, a legmodernebb eszközökkel rendezte be üzemét.

A város intelligensebb közönsége ma már tekintélyes részben hűséges fogyasztója a gondos hygienával kezelt pasztörizált „Helga”-tejnek, csak az orth. izraelita hitközség tagjai voltak eddig elzárva annak a lehetőségétől, hogy pasztörizált „Helga”-tejet fogyaszthassanak.

Most arról értesít bennünket a „Helga” igazgatósága, hogy az orth. izr. hitközség tagjainak a köréből több oldalról megnyilvánult óhajnak eleget téve, berendezkedett az orth. kóser tej kezelésére és szállítására.

Ebből az alkalomból kint jártunk a „Helga” telepén, hogy meggyőződjünk arról, miképpen oldotta meg a vállalat az orth. kóser tej kezelésének a kérdését.

A ragyogó hygienával és tényleg a legmodernebbül berendezett tejüzemben a kóser-osztály vezetője, az orth. zsidó társadalomban megbízhatóságáról bizonyára mindenki előtt ismert **Ratzersdorf Frigyesné** kalauzolt bennünket és érdeklődésünkre a következő felvilágosításokat adta.

„A vállalat vezetősége a legnagyobb áldozatokat hozza, hogy az orth. kóser tej kezelése szempontjából bármilyen szigorú kívánságomat is teljesítse.

Megbízható termelő községekben működő gyűjtőállomásainkon keresztül kapjuk a frissen fejt, egészséges tejet. E gyűjtőállomásaink vezetője mindenütt egy feltételül megbízható orth. zsidó testvérünk, (amely községben nem volt megbízható orth. zsidó, oda innen Nagyváradról telepítettünk ki megbízható orth. zsidót a felügyeletre) ellenőrzi a fejtést a leszerződött tejtermelő gazdáink istállóiban és pedig a következőképpen:

A fejtés kizárólag a felügyelőnk jelenlétében történhetik a saját kóseren tartott fejtő edényeinkbe, amelyeket a felügyelőnk visznek magukkal az istállóba. A gazda tejszemélyzete a felügyelőnk jelenlétében az általunk rendelkezésre bocsájtott kóser szappannal köteles a kezét a fejtés előtt megmosni. A kóser szállító-kannáinkat felügyeletem alatt tisztítva és lelakatolva minden nap frissen küldjük ki a községekbe. Az ellenőrzésünk alatt fejt tejet felügyelőnk lefejt e kannákba és ugyancsak lelakatolva küldi be a központi telepünkre.

A tejjel beérkező kannákat jelenlétemben bontják ki és az ugyancsak jelenlétemben kóserezett gépeken a tej megkapja a szükséges kezelést, ami abból áll, hogy a tejet a leggondosabban megsűrítik, pasztörözik és közel a fagypontra lehűtik. Ezután a tejet az ismert üvegekbe fejtik le, amelyeket személyesen pecsételék le.

Főlős óvatosságból az igazgatóság úgy intézkedett, hogy a városba való kihordást is egy megbízható orth. zsidó alkalmazoltunk végezze.

Szombaton természetesen az orth. kóser tej részére sem kannák szállítása, sem tej szállítása nem történik.

Nyugodtan mondhatom, hogy a vállalat igazgatósága a legőszintébb szándékkal, minden áldozatot meghozva, az orth. kóser tej kezelésének a kérdését még a legszigorubb kívánalmaknak megfelelően is a legtökéletesebben megoldotta. Egyébként, ha kezdettől fogva nem tapasztaltam volna ezt, úgy a magam részéről el sem vállaltam volna a „Helga” orth. kóser osztályának a vezetését.”

Végigjártuk a telepet és kötelességünknek tartjuk itt is megállapítani, hogy mindenütt a legtökéletesebb rendet és a legkifogástalanabb tisztaságot láttuk. Hézagpótló intézménnyel gyarapították a vállalat áldozatkész igazgatósága városunkat a tejüzem felállításával és meggyőződésünk, hogy — mint minden nyugateurópai kultúrában — városunk fogyasztói is előbb-utóbb át fognak térni a pasztörizált „Helga”-tej fogyasztására.

Rövid hírek

A Panaszfalbizottság jelentése. A Zsidó Távirati Iroda közlése szerint a jeruzsálemi Kotel Maarávi (Panaszfal) körül felmerült zsidó-arab ellentétek megvizsgálására kiküldött nemzetközi bizottság jelentése elkészült és az legközelebb meg fog jelenni.

Bialosztok: A 23 éves Grodzinszki Mose butorkereskedő egy vevő miatt összeveszett Zweibaum Dávid sógorával, ki nek szomszédságában szintén butorüzlete van. Szenvedélyétől elragadtatva Grodzinszki fejszével sógorára rontott és többször fejbe vágta. Zweibaumot a gyorsan elősiető segítséggel kórházba szállították, míg Grodzinszki önként jelentkezett a rendőrségen, hol letartóztatták. Egyik kereskedőnek véres támadása kereskedőtársára, mely hatást váltott ki.

London: Chaim Weizmann a cionista executive és Jewish Agency elnöke felkereste Mac Donald miniszterelnököt és Palesztinába való elutazása előtt elbucuzott tőle.

Newyork: A rendőrség megindította a legszigorubb eljárást a megbukott „Judean Stets Bank” igazgató-elnöke, Bernard Márkus és hat igazgató társa ellen, az általuk elkövetett nagyszámu törvénytelen ségek miatt, mellyel betéteseiket megkárosították. A bank klienseinek 95% a apró zsidó betétesekből állott.

Moszkva: A „Komzet” 2 1/2 millió rubel deficitjére tekintettel, elhatározta azon zsidó kolóniák szubvenciójának leszállítását, melyek általa ezideig támogatva lettek. A „Komzet” ezen rendelkezése elsősorban legsúlyosabban az ukrainai zsidó kolóniákat érintik.

Róma: „Vatikán City”-ben, a pápai államban, a berlini zsidó Bergmann mérnök befejezte az elektromos centralizáció motorjainak elkészítését.

A napokban ünnepelte Moszkvában 50 éves születési jubéliumát Prof. Wolfsohn, a szovjeturalom egyik legtekintélyesebb kiadó intézményének, a „Goszizdet”-nek igazgatója. Prof. Wolfsohn ez alkalommal a legmagasabb kitüntetést kapta, mit Szovjetországban tudományos munkásságért kapni lehet. A szovjet jelenlegi rezsimje ezen kitünteléssel elismerését akarta Wolfsohnak kifejezni, főként odaadó munkáért, mellyel az a szovjetideálokat népszerűsíteni igyekezett az ifjúság körében.

As estlandi állatorvosok kongresszusa elhatározta, hogy a kormánytól a zsidó rituális vágási tilalmat fogja kérni.

Jeruzsálem: Dr Magnes, a jeruzsálemi héber egyetem rektora rövidesen egy amerikai utra indul. — December havában 238 zsidó, 158 keresztény, 19 mohamedán vándorolt be a szentföldre. Ezzel szemben a kivándorlók száma: 43 zsidó, 30 keresztény, 19 mohamedán. 20 bevándorló közül van, 18 zsidó, 1 keresztény, 1 mohamedán. 136 munkás közül: 87 zsidó, 38 keresztény és 11 mohamedán.

Gótha: A góthai városi tanács elfogadott egy rituális vágási tilalmat a nemzeti szociálisták javaslatára.

Insterburg: Resmer nemzeti szociálista pártvezért három havi fogházra ítélték a köztársaság védelmi törvénye ellen elkövetett vétségéért. Resmer egy gyűlésen kijelentette, hogy a „kiválasztott nép” mindenütt uralkodik és „mi” ténylegesen egy zsidó köztársaságban élünk.

IMPERIAL paprikatermelő és őrlő

R. t.

Oradea, Str. Minelor No. 83.

Telefon 955
Sürgőnycim: IPO

Ajánlja édesnemes és csemege minőségű — **של פפריקה** — paprika őrleményeit. Főtisztelendő Fuchs Benjamin oradeai főrabbi hechserevel. — Legelőnyösebb ajánlatokkal kívánatra közvetlenül és képviselőnk útján készséggel szolgálunk.

MOZI

Teatrul HEIMAN szinkör.

HETI MŰSORA:

Csütörtök és a következő napokon: Noti Károly ragyogó filmoperettje „Repülő menyasszony” éneklő, zenélő operettfilm Szóke Szakáll — Liane Haid — Huszár Puffy.

Jön: „Gréta Garbó” első beszélő filmje. „Annie Christie” Hans Junkermann.

Cinematografui FILMPALACE mozgó
HETI MŰSORA:

Csütörtök: „Nyugaton a helyzet változatlan” Németül beszélő hangosfilm Remarque regénye után! Az egyetlen igazi és tökéletes háborus film! Rendes helyérek! Számozott helyek! Elővételi pénztár! Az előadások a film hosszúságára való tekintettel pontosan 5, 7 és fél 10-kor kezdődnek! Semmiféle kedvezményes (vagy szabad) jegyek nem érvényesek.

Pénsek: „Nyugaton a helyzet változatlan”

Szombat: „Nyugaton a helyzet változatlan”

Szerkesztői üzenet

Érdeklődő. A két hét előtti szerkesztői üzenetben „Küldönc” megjegyzés félreértésre adott okot. Közöljük, hogy a „Küldönc” Lazarevits volt, az U. E. R. titkára és nem más. Kire Ön gondolt.

E. D. Vulkán. Amint látja lapunk hoz hireket a Brit Trumpeldorról.

A legszebb
zománcfényű gallérokat tisztítja a

Klein gőzmosóda

Str. Vlahuja 4 Szent János ucca

Hirdetmény.

Az Oradeai Izr. Szentegylet Chewra-Kadisa bekebelezési bizottsága nevében az érdekelt felek szives tudomására hozom, hogy az ideai bekebelezések február 8-tól kezdődőleg 6 (hat) egymásután következő vasárnapon vagyis február 15, 22, március 1, 8 és 15 én, minden alkalommal d. u. 3-5 óra között az Ort. Izr. Hitközség tanácstermében (Fuchs Mór-u.) tartatnak meg és felhívom azon hittestvéreket, kik egyetünk kötelekébe tagul óhajtanak belépni, azok fenti napokon a bizottságnál megjelenni sziveskedjenek.

Kivételes értéket kölcsönöz az ideai bekebelezésnek, hogy a Szentegylet ez évben ünnepli

200 éves fennállásának jubileumát

és számítunk arra, hogy a jubileumi évre való tekintettel különösen számos hittestvérünk fog jelentkezni, hogy nemes célú törekvéseinkben segítségünkre legyen.

Írásbeli folyamodások a titkári hivatalhoz (Fuchs Mór-u. 2) intézendők.

Oradea, 1931 február hó.

Leitner László
a bekebelezési bizottság elnöke.

ZSIDÓ HUMOR

A póruljárt baálbósz

Egy fősvény baálbószhoz jön egy szegény vándor s kér nedovót. Az ember 50 banit ad neki, de az ajrech nem fogadja el, hanem azt mondja misztikusan, fenyegető hangon: ha nem ad egy leit, akkor úgy járok el, mint ahogy boldogult apám cselekedett...“ A baálbósz megijed, adott neki egy leit, utána pedig megkérdezte óvatosan, hogy az apja tulajdonképpen mint csinált.

— Mit? Borzasztó dolgot csinált, ha nem adtak neki egy leit, elfogadta az 50 banit.

Honnan tudta Mózes?

Egy fukar házigazda, aki a világ előtt mégis jótékonynak szeretett szerepelni, vendégül látott egy szegény talmudistát. A vacsora nagyon szűk volt, de amikor a talmudista már lefeküdt aludni, előkerült az asztalra a sok finom étel és csemege. A talmudista megsejtette a valót, felöltözött és bement a másik szobába, a meglepett lakmározók közé.

— Azt hittük, már alszik? — kérdi a házigazda nagy zavarban.

— Elfelejtettem tóramagyarázatot mondani a vacsoránál — felel a talmudista — pedig a talmud szerint, ha hárman együtt étkeznek és nem hangzanak el tóratanítások, olyan, mintha halottak lakomája volna.

— Halljuk hát a tórat, — türelmetlenkedik a házigazda.

A talmudista pedig a következőket adja elő:

— A midrás szerint. Mózes az égben negyven napig, míg odafönn volt, követte az angyalok szokását, nem evett, nem ivott és nem aludt. Már most kérdés: honnan vette ezt a midrás? A bibliában csak azt olvassuk, hogy „kenyeret nem evett és vizet nem ivott”, de ez sehohsem áll, hogy aludni sem aludt. A magyarázat azonban nagyon egyszerű: Miért nem evett és nem ivott Mózes az Égben? Mert követni akarta az angyalok példáját. Ámde ha Mózes aludt volna, honnan tudhatta, hogy az angyalok valóban nem esznek és nem isznak-e? Hátha úgy volt, hogy mialatt ő aludt, az angyalok szépen asztalt terítettek és bőven lakmároztak? A midrás tehát joggal feltételezi, hogy Mózes az egész idő alatt az égben és így biztosan tudta, hogy az angyalok egyáltalában nem esznek és nem isznak...

Mi a különbség a cáddik és roso között?

Az opotseni rabbitól azt kérdezte egy chassidja, mi a különbség egy cáddik és egy roso között? Mire a rabbi a következőket válaszolta: „Általánosságban, mindketten bűnöző emberek. De a különbség mégis a kettő között, hogy ameddig a cáddik él, tudja, hogy bűnözik, a roso pedig amíg bűnözik, tudja hogy él”

Ragaszkodás a tradícióhoz.

K...ban történt, hogy az ottani neolog hitközség tagjainak nagyrésze nagyon szeretett volna vallásosabb, konzervatívabb életmódot felmutatni és többek között arról tanácskoztak a hitközség vezetői, hogy a nagy orgonás templom mellé építenek egy kisebb nagyságu, de szigoruan orthodox berendezésű imaházat (almemorral a közepén), felvesznek a doktor pedigér mellé egy abszolút orthodox dájont, a dájjonhoz megfelelő pájeszes, szakállas biberhütös saktert és így tovább. Elmentek tehát a vezetők a főrabbihoz és előadták a hitközség reorganizációjára vonatkozó javaslatukat. A főrabbi végighallgatta a küldöttséget és aztán kijelentette, hogy semmiféle újításba nem megy és nem mehet bele, mert uraim mi szigoruan ragaszkodunk a régi hagyományokhoz és én míg itt vagyok és örködöm a régi zsidó tradíciók felett, addig semmi újítást a hitközségemben nem engedélyezhetek. Si non e vero bene trovato...